

Djelal Kadir, Paweł Jędrzejko

Między polityka a etyką: uwagi o dyskursach politycznej poprawności : dwugłos krytyczny

---

ER(R)GO. Teoria–Literatura–Kultura nr 2 (11), 21

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Między polityką a etyką: uwagi o dyskursach politycznej poprawności. Dwugłos krytyczny

Ambiwalencja wszechobecnego dziś zjawiska „politycznej poprawności” objawia się na wielu dyskursywnych płaszczyznach – i być może właśnie dlatego mało kto potrafi zachować wobec niego obojętność. Oscylująca w strefie liminalnej pomiędzy politycznym dyskursem państwa a etycznym dyskursem indywidualnych wyborów „polityczna poprawność” – pierwotnie postulowana jako środek mający na celu nadanie żarliwej wielokulturowej debacie amerykańskich lat osiemdziesiątych formy cywilizowanego dialogu – przybrała dziś kształt dyskursywnego konstruktów o wielu obliczach. W pewnych kontekstach centralne pojęcie niniejszej debaty objawia swą naturę jako oczywiste narzędzie władzy albo staje się etykietą konotującą polityczną lub społeczną obłudę. Jednocześnie – celowe zastosowania tego negatywnie dziś kojarzonego terminu często okazują się retorycznym środkiem za pomocą, którego można dyskwalifikować lub dezawuować działania, gesty lub dyskursy etycznie trudne lub niemożliwe do zakwestionowania, lecz z jakichś względów „niewygodne”. Dynamika prezentowanego tutaj „dwupokoleniowego” dwugłosu wskazuje, że podstawą zrozumienia amorficznej natury „politycznej poprawności” jest świadomość możliwych celów, którym zastosowanie tego pojęcia może służyć, ale także – co istotniejsze – stanowi punkt wyjścia do szerszej debaty na temat etyki w kontekście dominujących metanarracji, które marginalizują inne, być może „niewygodne” lub niepokojące dyskursy.

Djelal Kadir¹ i Paweł Jędrzejko²

Przypisy:

¹ Djelal Kadir wykłada w Penn State University. Jest prezydentem-założycielem Międzynarodowego Towarzystwa Studiów Amerykanistycznych IASA, którego oficjalne strony znajdują się pod adresem <http://www.iasaweb.org>. Adresem internetowym Centrum Wymiany Myśli IASA jest <http://www.iasa.us.edu.pl> [serwis udostępniony został na serwerach Uniwersytetu Śląskiego].

² Paweł Jędrzejko jest pracownikiem Instytutu Kultury i Literatury Brytyjskiej i Amerykańskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.